

Portal Województwa Lubuskiego

Lubuski tydzień wiedzy o antybiotykach „Antybiotyki mogą przestać działać!”

www.antybiotyki.edu.pl

Kategoria - Archiwum

Data publikacji -6 grudnia 2013 godz. 08:57

W dniach 5-12 grudnia br. w holu urzędu marszałkowskiego Departament Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego przygotował ekspozycję plakatów nt. właściwego stosowania antybiotyków w ramach lubuskiego

tygodnia wiedzy o antybiotykach. Celem akcji jest podkreślenie znaczenia odpowiedzialnego stosowania antybiotyków zaprzestając nieuzasadnionego ich przyjmowania, a także zachęcanie pacjentów do stosowania się do zaleceń lekarskich dotyczących odpowiedniego sposobu przyjmowania antybiotyków.

Antybiotyki nie działają na wirusy i choroby przez nie wywołane. Nie leczą zwykłych przeziębień i grypy, a jedynie infekcje bakteryjne.

Co to są antybiotyki?

Antybiotyki, występujące również pod nazwą leków przeciwdrobnoustrojowych, są lekami mającymi zdolność zabijania bakterii lub hamowania ich wzrostu w celu leczenia zakażeń u ludzi, zwierząt niekiedy roślin. Antybiotyki są lekami do leczenia zakażeń bakteryjnych (na przykład pneumokokowego zapalenia płuc lub gronkowcowego zakażenia krwi); leki przeciwdrobnoustrojowe charakteryzujące się aktywnością wobec wirusów nazywane są zazwyczaj lekami przeciwwirusowymi (jak leki przeciwko grypie, zakażeniu wirusem HIV czy opryszczce). Nie wszystkie antybiotyki działają na wszystkie bakterie. Istnieje ponad 15 różnych klas antybiotyków różniących się pomiędzy sobą strukturą chemiczną i działaniem przeciwbakteryjnym. Dany antybiotyk może być skuteczny względem jednego lub wielu gatunków bakterii.

Co to jest antybiotykooporność?

Bakterie charakteryzują się antybiotykoopornością w przypadku, gdy dany antybiotyk traci zdolność ich zabijania lub hamowania ich wzrostu. Niektóre bakterie są w naturalny sposób odporne względem niektórych antybiotyków (antybiotykooporność naturalna). Poważniejszy problem pojawia się w przypadku, gdy bakterie zazwyczaj wrażliwe na działanie antybiotyków stają się odporne w wyniku zajścia zmian genetycznych (antybiotykooporność nabyta). Bakterie odporne przeżywają w obecności antybiotyku i w dalszym ciągu namnażają się, powodując przedłużającą się chorobę, a niekiedy śmierć. Zakażenia wywołane bakteriami opornymi mogą wymagać dodatkowej opieki, jak również zastosowania alternatywnych i droższych antybiotyków, które mogą także wywoływać większą liczbę działań niepożądanych.

Przyczyny antybiotykooporności

Jaka jest najważniejsza przyczyna powstawania antybiotykooporności?

Antybiotykooporność jest naturalnym zjawiskiem powstającym w wyniku zmian w DNA bakterii (mutacje, pozyskiwanie obcego DNA). Nadmierne i niewłaściwe stosowanie antybiotyków przyspiesza pojawianie się i rozprzestrzenianie bakterii antybiotykoopornych. Przy ekspozycji na antybiotyk wrażliwe bakterie giną, bakterie odporne zaś mogą kontynuować wzrost i namnażanie się. Takie antybiotykooporne bakterie mogą rozprzestrzeniać się i wywoływać zakażenia u innych osób, które nie

przyjmowały żadnych antybiotyków.

Co to jest "niewłaściwe" stosowanie antybiotyków?

Stosowanie antybiotyków z niewłaściwych powodów: większość przeziębień oraz grypa wywoływane są przez wirusy, przeciwko którym antybiotyki NIE DZIAŁAJĄ. W takich przypadkach stan chorego nie poprawia się pod wpływem przyjmowania antybiotyku: antybiotyki nie obniżają gorączki ani nie łagodzą objawów, np. kataru.

W przypadku nieprawidłowego stosowania antybiotyków: na skutek skracania czasu leczenia, obniżania dawki, nieprzestrzegania właściwej częstości dawkowania (przyjmowanie leku raz na dobę zamiast, zgodnie z zaleceniami, 2 do 3 razy na dobę) stężenie leku w organizmie będzie niewystarczające; bakterie przeżyją i mogą stać się odporne.

Należy zawsze przestrzegać zaleceń lekarza, co do sposobu , dawki i czasu trwania przyjmowania antybiotyków.

Wg Narodowego Instytutu Leków bakterie odporne na antybiotyki są stałym problemem występującym w szpitalach w całej Europie.

Pamiętajmy, że:

- niewłaściwe stosowanie antybiotyków może powodować infekcję bądź kolonizację pacjentów bakteriami opornymi na antybiotyki, takimi jak: *Staphylococcus aureus* (MRSA) opornymi na metycylinę, enterokokami (VRE) wankomycynoopornymi oraz wieloopornymi pałeczkami Gram-ujemnymi.
- niewłaściwe stosowanie antybiotyków wiąże się z podwyższoną częstością pojawiania się zakażeń *Clostridium difficile*.
- występowanie, selekcja oraz rozprzestrzenianie opornych bakterii stanowi zagrożenie bezpieczeństwa pacjentów w szpitalach.
- zakażenia wywołane bakteriami opornymi na antybiotyki powodują wzrost zachorowalności i śmiertelności pacjentów jak również wydłużenie okresu hospitalizacji.
- oporność na antybiotyki często prowadzi do opóźnienia włączenia właściwej terapii antybiotykowej.
- niewłaściwa bądź opóźniona terapia antybiotykowa u pacjentów z ciężkimi zakażeniami wiąże się z gorszymi wynikami leczenia oraz niejednokrotnie śmiercią pacjenta.
- liczba antybiotyków będących w badaniach klinicznych jest niewielka i, jeśli oporność na antybiotyki będzie nadal wzrastać, nie będzie antybiotyków gwarantujących efektywną terapię.

W jaki sposób stosowanie antybiotyków wiąże się z powyższym problemem?

- Pacjenci hospitalizowani z dużym prawdopodobieństwem zostaną poddani

- terapii antybiotykowej, która w 50% przypadków może być nieskuteczna.
- Niewłaściwe stosowanie antybiotyków w szpitalach jest jednym z głównych czynników, powodujących powstawanie oporności na antybiotyki.
 - Niewłaściwe stosowanie antybiotyków może przejawiać się w następujących działaniach:
 - Gdy antybiotyki przepisywane są na wyrost;
 - Gdy terapia antybiotykowa włączana jest zbyt późno u poważnie chorych pacjentów;
 - Gdy spektrum terapii antybiotykowej jest zbyt wąskie bądź zbyt szerokie;
 - Gdy dawka antybiotyku jest zbyt niska bądź zbyt wysoka w porównaniu z dawką właściwą dla danego pacjenta;
 - Gdy trwanie terapii antybiotykowej jest zbyt krótkie bądź zbyt długie;
 - Gdy terapia antybiotykowa nie zmienia się na celowaną wraz z dostępnością wyniku badania mikrobiologicznego.

Więcej informacji na www.antybiotyki.edu.pl